1857. N°. 6.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 20 JANUARIJ.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 16 Januarij 1857 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 14.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 220.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 220.00.

Leeuwarden, den 17 Januarij 1857.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

UITNOODIGING.

De **GEDEPUTEERDE STATEN** van de provincie *Friesland*,

Gelet hebbende op het 2de lid van art. 73 der wet van den 4 Julij 1850, (*Staatsblad* no. 37); — noodigen, door deze, alle inwoners dezer Provincie, die elders, dan in dezelve, in de Rijks directe belastingen zijn aangeslagen, uit, om daarvan, vóór den 1 April aanstaande, te doen blijken aan hunne vergadering, ten einde door haar daarop zal kunnen worden gelet bij de opmaking der lijst van hoogst aangeslagenen voor de keuze van afgevaardigden ter Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Leeuwarden, den 13 Januarij 1857.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

BEKENDMAKING.

De **GEDEPUTEERDE STATEN** van de provincie *Friesland* brengen, ter uitvoering van het besluit der Heeren Staten dier provincie van den 20 November 1856, no. 4, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 5 Januarij 1857, no. 38, ter kennis van de belanghebbenden, dat bij evengemeld Staats-besluit is vastgesteld navolgend:

***PLAN** van eene geldleening groot **twee honderd zeventig duizend Gulden** ten laste van de provincie* Friesland, *tot bestrijding van eenige buitengewone uitgaven van het dienstjaar* 1857.

Art. 1.

De negotiatie zal bestaan uit *twee honderd zeventig aandeelen*, elk groot *duizend gulden*, welke aandeelen echter ook in onderdeelen van *vijf honderd gulden* ieder met *A* en *B* zullen kunnen worden gesplitst.

Art. 2.

Voor elk aandeel zal worden afgegeven eene obligatie op naam of aan toonder, ter keuze van de deelnemers, rentende vier en een tweede ten honderd in het jaar en voorzien van het noodige aantal coupons, verschijnende 30 Junij en 31 December van elk jaar, waarvan de eerste verschijnen zal den 30 Junij 1858, betaalbaar bij den Betaalmeester te *Leeuwarden.*

Art. 3.

De inschrijving zal geopend worden den 16 Februarij 1857 bij den Betaalmeester te *Leeuwarden.* Indien zich op hetzelfde tijdstip meer dan één gegadigde tot deelneming mogt opdoen zal de rang van inschrijving tusschen hen door het lot bepaald worden, nadat alvorens ieder hunner zal hebben verklaard voor welke som hij verlangt in te schrijven, zullende hij, die door het lot tot de inschrijving is aangewezen, de eens opgegeven som niet mogen verhoogen of verminderen. De inschrijvingen zullen vervolgens worden aangenomen, naar gelang zij bij den voorschreven Betaalmeester geschieden, terwijl zoodra voor de volle som van *twee honderd zeventig duizend gulden* is ingeschreven, geene verdere inschrijvingen zullen worden aangenomen.

De inschrijving zal worden gesloten op den 21 Februarij 1857, 's middags ten twaalf ure, en de uitslag daarvan door middel van één of meer dagbladen worden bekend gemaakt.

Art. 4

De inschrijvingen zullen kunnen plaats hebben voor een of meer aandeelen van f 1000, ieder ter keuze van de deelnemers.

Art. 5.

Het fournissement zal moeten geschieden in *vier* termijnen te weten:

op den	2	Maart	1857	f	67,500.
„ „	30	Junij	„	-	67,500.
„ „	30	September	„	-	67,500.
„ „	31	December	„	-	67,500.
				f	270,000.

ten Kantore van den Betaalmeester te *Leeuwarden*, die daarvan kwitantien van storting aan de deelnemers zal afgeven, welke later zullen worden ingetrokken tegen uitreiking van obligatien, in forma opgemaakt en geteekend ten name van Gedeputeerde Staten van de provincie *Friesland*, in voege bij art. 2 hiervoor omschreven.

Bij de voormelde obligatien zullen aan de deelnemers afzonderlijke Coupons over 10, 6 en 3 maanden worden uitgereikt tot voldoening der rente op 31 December 1857 verschenen.

Art. 6.

De aflossing dezer geldleening zal geschieden bij uitloting als volgt:

op den 31 December 1858	f 10,000			Transport	f 125,000
„ „ „ „ 1859	- 11,000	op den 31 December	1868	f	16,000
„ „ „ „ 1860	- 11,000	„ „ „ „	1869	-	16,000
„ „ „ „ 1861	- 12,000	„ „ „ „	1870	-	17,000
„ „ „ „ 1862	- 12,000	„ „ „ „	1871	-	18,000
„ „ „ „ 1863	- 13,000	„ „ „ „	1872	-	19,000
„ „ „ „ 1864	- 13,000	„ „ „ „	1873	-	20,000
„ „ „ „ 1865	- 14,000	„ „ „ „	1874	-	20,000
„ „ „ „ 1866	- 14,000	„ „ „ „	1875	-	19,000
„ „ „ „ 1867	- 15,000				
Transport	f 125,000				f 270,000

Art. 7.

De uitloting zal telken jare in de maand *September* plaats hebben ten overstaan van Gedeputeerde Staten van de provincie *Friesland*, na voorafgaande bekendmaking, in de gewone Vergaderzaal op het Gouvernementshuis te *Leeuwarden.*

Art. 8.

De voldoening der uitgelootte obligatien zal op het daarvoor aangewezen tijdstip plaats hebben ten Kantore van den Betaalmeester te *Leeuwarden*, onder bijbetaling van de alsdan verloopen rente tegen verwisseling der obligatien en coupons.

Art. 9.

De obligatien en coupons, welke niet binnen de vijf jaren na den termijn van aflossing en verschijning aangeboden worden, zullen na dien tijd niet worden voldaan, maar ten voordeele van de fondsen der provincie *Friesland* vervallen zijn.

Leeuwarden, den 14 Januarij 1857.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

PUBLICATIE.

De **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 12 dezer ter kennis der ingezetenen, dat van den 10 tot en met den 16 dezer:

1. 91 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Achtkarspelen 1, Baarderadeel 9, Bolsward 3, Doniawerstal 13, Franekeradeel 3, Haskerland 1, Hemelumer Oldephaert en Noordwolde 1, Hennaarderadeel 12, Idaarderadeel 1, Kollumerland en Nieuw-Kruisland 2, Leeuwarderadeel 5, Menaldumadeel 5, Opsterland 3, Rauwerderhem 3, Sneek 1, Tietjerksteradeel 2, Utingeradeel 2, Wonseradeel 10 en Wijmbritseradeel 14, en 172 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 21, Barradeel 1, Bolsward 1, Dokkum 1, Doniawerstal 8, Franeker 3, Franekeradeel 8, Haskerland 4, Hemelumer Oldephaert en Noordwolde 1, Hennaarderadeel 21, Idaarderadeel 9, Leeuwarden 2, Leeuwarderadeel 13, Menaldumadeel 7, Rauwerderhem 8, Tietjerksteradeel 5, Utingeradeel 6, Westdongeradeel 6, Wonseradeel 22, Wijmbritseradeel 22 en IJlst 3, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 445;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: de Weduwe Johannes Goitzens Nicolai, te Twijzel; Bein Oebeles Kamminga, te Surhuisterveen; Pier Jans Sierdsma, te Jorwerd; Doeke Jochums Oostra, te Weidum; Dirk Jans Sixma, te Bozum; Cornelis Jelles Tjessinga, te Minnertsga; Nies Taekes Zondervan, te klooster Lidlum; Pieter Mennes Wassenaar, te Sint Jacobi-Parochie; Former Jans Idsardi, te Dokkum; Klaas Annes Bakker, te Tjerkgaast; de Weduwe Sijtze Wijbes Pekema, te Broek; de Weduwe Sijbren Louws Bakker, te Tzum; Nanne Cornelis Tanja, te Achlum; Cornelis Klazes Westra, te Peins; IJde Bokkes Nijdam, te Cubaard; Akke Obbes de Jong, te Spannum; Jouke Jarings Winselaar, te Welsrijp; Pieter Kleiterp, te Leeuwarden; Douwe Pieters de Jong, te Huizum; de Weduwe Johannes Klazes Osinga, te Menaldum; Pier Piers Bottinga, te Marssum; Abraham Sakes Weijma, te Beetgum; de Weduwe Rients Reinderts Bantema, te Dronrijp; de Erven Jacobus Karsjens Kalma, te Boxum; Jan Meintes Kingma, te Deinum; Seije Alles Meijer, te Beets; Atze Tjerks Atsma, te Oostermeer; Watze Thomas van der Wal en Jeip Sijbes Hoekstra, beide te Oldeboorn; Hette Jans Dijkstra, te Akkrum; Hessel Uiltjes Hoekstra, te Terhorne; Douwe Mames Hiemstra, te Hantum; Arjen Klazes Buwalda, te Arum; Murk Kerstjens Bottema, te Burgwerd; de Weduwe Hidde Douwes Feenstra en Jacobus Ales Visser, beide te Witmarsum; Johannes Willems Hengst, te Allingawier; Marten Meintes Jorritsma, te Makkum; Lambertus Pieters Hilarides, te Pingjum; Sijbren Sijbrens Schuurmans, te Dedgum; de Weduwe Wiebe Minnes Koopmans, te Oldeclooster; Huite Ruurds Weidema en Jan Jacobs Mulder, beide te Schettens; Johannes Baukes Postma, te Exmorra; Djurre Hanzes Zijsling, te Tjerkwerd; Pieter Wijtzes van Kampen en Jacob Lootsma, beide te Workum; Tjitze Hommes Huitema, te Jutrijp; Wijtze Pieters Hoekstra en Sijmen Sijbrens van der Velden, beide te Heeg, en Eibert Wijpkes van Popta, te Goënga;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Fokke Pieters de Zee en Sijbe Klazes Boersma, beide te Oldeboorn; Pieter Harings Hofstra, te Akkrum; de Weduwe IJnze Tjeerds Bergstra, Rients Sijbrens Sijbrandi en Sijtze Tjeerds Bergstra, allen te Leeuwarden; Rintje Jans Heeringa en Bauke Rintjes Sijperda, beide te Bozum; Jan Tjaarda, te Weidum; Bontje Klazes van der Valk, te Wieuwerd; Jan Terwisscha van Scheltinga, te Oosterwierum; Eeltje Douwes Bakker, te Schillaard; Pier Hilles Nijdam, te Grouw; Klaas Tjommes Schuringa, te Oosterend; Jelle Pieters Jouwsma, te Cubaard; Eelke Feddes Vierssen, te Franeker; Sipke Wopkes de Boer en Sijtze Andries Smeding, beide te Weidum.

Leeuwarden, den 19 Januarij 1857.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

PARIJS, 16 Januarij.

Behalve Grootvorst Konstantijn wordt ook Grootvorst Michael te Parijs verwacht.

— In plaats van wijlen den heer Sibour, is de heer de Salinis, bisschop van Amiens, tot aartsbisschop van Parijs benoemd.

— Het Hof van Cassatie heeft het beroep van Verger van de hand gewezen. Het proces zal morgen beginnen. Er zijn 19 getuigen gedagvaard. Uit de acte van beschuldiging blijkt, dat Verger reeds lang het voornemen heeft gehad om den aartsbisschop van Parijs en den pastoor van St. Germain l'Auxerrois te vermoorden. Te dien einde had hij reeds vóór meer dan een jaar een bijl gekocht. Verger behoudt nog steeds zijne gewone koelbloedigheid. Hij werkt den geheelen dag aan zijne verdediging. Bij het doorlezen der acte van beschuldiging bemerkte hij, dat er eene schrijtfout was gemaakt. Men had „Maitre d'hôtel" in plaats van „Maitre autel" geschreven. Verger onderschrapte dit woord en schreef op den kant: „âne." Voorts verneemt men nog, dat al zijne handelingen en woorden in den kerker blijk geven dat hij een monster is van hoogmoed en een afschuwelijke misdadiger, die op zijn euveldaad snoeft. Tot den griffier, die hem de processtukken bragt, zeide hij: „Is dit niet een mooije zaak?" Tot den regter ter instructie, wien hij verzocht in het proces-verbaal eene kleine misstelling te verbeteren, sprak hij: „Vergeet niet mijnheer, dat wij de geschiedenis schrijven." Het publiek is zeer verlangend naar de behandeling van het proces. Verger heeft verscheiden malen zijn voornemen te kennen gegeven, om veel over het gedrag der geestelijken en de zeden der priesters van Parijs aan het licht te brengen. (Zie de *telegr. berigten.*)

Het *Journal de l' Aisne* deelt de nog onbekende bijzonderheid mede, dat het mes, waarmede Verger den aartsbisschop vermoordde, door den misdager gekocht was voor het geld, dat de aartsbisschop hem kort te voren ter voorziening in zijn onderstand had gegeven.

Verger heeft voor eenigen tijd een testament geschreven, waaruit blijkt, dat hij reeds voor lang van snoode ontwerpen zwanger ging. Het testament eindigt nl. met de volgende veelbeteekenende woorden: „Ik vermaak mijne ziel aan de onsterfelijkheid en mijn ligchaam aan het schavot."

— Uit Konstantinopel zijn tijdingen van 9 dezer ontvangen. De Schach van Perzie is voornemens den oorlog voort te zetten.

— Sedert verscheiden jaren heeft men in eenige provincien hier te lande beproefd het koren te zetten, in plaats van het uit de hand of met de zaaimachine te zaaijen. Een ongeloofelijke oogst moet daarvan het gevolg zijn. Men heeft alsdan voor een hectare (bunder) slechts 33 liters (kop) zetkoorn noodig, terwijl men 2 mud behoeft, wanneer men op de gewone wijze zaait. Door het zetten van het koren worden derhalve in Frankrijk jaarlijks 6 à 9 millioen mudden koren bespaard. Bovendien zou de opbrengst 600 à 800 voor 1 zijn, terwijl bij het zaaijen uit de hand slechts 12 à 15, bij de zaaimachine 25 à 30 verkregen worden.

— De *Moniteur* bevat een brief uit Manilla van 4 November ll., houdende mededeeling van ijsselijke bijzonderheden aangaande een hevigen orkaan, die den 27 October de verschrikkelijkste verwoestingen op Philippijnsche eilanden aanrigtte. Alleente Manilla zijn 3500 huizen geheel vernield; over eene uitgestrektheid van acht mijlen afstand der hoofdstad bedraagt het getal ingestorte huizen meer dan 10,000. Geheele dorpen zijn verdwenen. In de naburige provincien is de oogst verloren, en zijn de vruchtboomen ontworteld of gespleten. Ter reede van Manilla zijn zes vreemde schepen op het strand geworpen en verscheidene kustvaarders gezonken. De orkaan, de hevigste die ooit op die eilanden heerschte, begon tegen den middag en duurde tot 7 ure 's avonds. Gedurende dien tijd was de ontzetting en verslagenheid onbeschrijfelijk; de inwoners vlugten van en naar alle kanten, en de zwaksten onder hen werden letterlijk door de windvlagen neêrgeveld en verpletterd.

LONDEN, 16 Januarij.

Men schrijft uit Parijs aan den *Morning Post*, dat de Regeringen van Frankrijk en Engeland thans, na het bevestigen van den vrede door den goeden afloop der conferentien, hunne aandacht vestigen op het koningrijk Griekenland. Men verzekert zelfs, dat de dépêches, die eene spoedige ontruiming moeten voorbereiden, Parijs reeds verlaten hebben.

— Sedert vele jaren is zooveel schade niet gelijktijdig op de engelsche kusten geleden als gedurende de vorige week. Blijkens de bij *Lloyds* gehoudene aantee-

kuingen hebben meer dan 400 schepen zware averij bekomen, 130 van welke op de kust geworpen en 80 geheel vergaan zijn. Het aantal der daarbij omgekomenen, hoewel nog niet met juistheid bekend, moet zeer groot zijn.

— Op 31 December ll. heeft te Gretna-Green de laatste huwelijks-vereeniging door den welbekenden smid plaats gehad. Het trouwbureau is thans gesloten en de man zal nu weder met een ambacht den kost trachten te verdienen.

— Onlangs is eene zeer onverwachte ontdekking gedaan. Ten jare 1846 liep namelijk algemeen het gerucht dat het opiumclipperschip *Kelgrie*, te Londen te huis behoorende, in de Chinesche Zeeën vergaan was en dat de geheele equipage, benevens al de passagiers, daarbij omgekomen waren. Thans is met de Overlandmail berigt uit China ontvangen, dat, ten gevolge van het te Canton te koop aanbieden van een ring, die aan een der passagiers op genoemd vaartuig had toebehoord, een onderzoek is ingesteld, hetwelk tot de ontdekking leidde dat noch de manschappen der equipage noch de passagiers verdronken zijn, maar zich in staat van slavernij op het eiland Formosa bevinden.

— Dezer dagen heeft dr. Snow, in eene vergadering van een wetenschappelijk genootschap alhier, mededeeling gedaan van den uitslag van zeer belangrijke proeven, door hem of zijne leerlingen met een nieuw pijnstillend middel genomen, hetwelk, zijns oordeels, den ether en den chloroforme, met zeer veel voordeel, tot het veroorzaken van gevoelloosheid bij heelkundige kunstbewerkingen, vervangen kan. Het is de ameline, eene buitengemeen vlugtige vloeistof, op scheikundige wijze met smeltbare olie zamengesteld. De gevoelloosheid, door de ameline te weeg gebragt, is volmaakt, en het gebruik er van wordt nooit door onpasselijkheid of door gevaren voor den lijder vergezeld of gevolgd. Alleen duurt het pijnstillend vermogen niet zoo lang als dat van de chloroforme, maar zou in alle overige opzigten den voorrang verdienen, weshalve men gelooft, dat het weldra in vele hospitalen zal worden gebruikt.

— Een werkman in de ijzerfabriek der HH. Barrett Exall en Co., te Reading is, krachtens beslissing van het court of chancery, in het bezit gekomen eener som van 100,000 £. Op het vernemen van dit berigt viel de man schier in zwijm van blijdschap.

Van den 17den. De stoomboot *Baltic*, die den 3 dezer New-York verliet, is te Liverpool aangekomen, medebrengende onder anderen het berigt, dat de Senaat te Washington heeft aangenomen een voorstel, strekkende dat langs diplomatieken weg bij de nederlandsche Regering opheldering zal worden gevraagd betreffende de weigering van den nederlandschen minister-resident, bij de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, om getuigenis af te leggen voor het crimineele hof in de zaak van Herbert, die te Washington door een pistoolschot een oppasser vermoorde. Bedoelde minister-resident (de heer mr. H. C. Dubois) is sedert als minister-resident der Nederlanden te Kopenhagen overgeplaatst, alwaar hij zich thans bevindt. *(Amst. Ct.)*

's GRAVENHAGE, 17 Januarij.

Gelijk men zich zal herinneren, is vroeger melding gemaakt van eene vergadering te Schiedam gehouden, waarvan de strekking was pogingen aan te wenden tot daarstelling eener vereeniging tot instandhouding van het opvoedings-gesticht te Montfoort. De commissie, belast met het ontwerpen van een reglement, heeft, naar men verneemt, dat ontwerp in een dezer dagen alhier gehouden vergadering ter tafel gebragt, in welke vergadering het reglement is gearresteerd, en de vereeniging geconstitueerd. De vergadering werd daarna verrast door de deelneming van verschillende achtingswaardige personen en vereenigingen, welke deelneming de verwachting der commissie verre overtrof.

— Men verneemt, dat de Keizer van Japan, de mijnen in zijn Rijk willende exploiteren, van het nederlandsch Gouvernement in Oost-Indië één der daar aanwezige ingenieurs heeft aangevraagd, en dat onlangs de heer Otto Huguenin (een discipel der delfsche akad.), met vorstelijke pracht naar Jeddo is vertrokken.

HEERENVEEN, 16 Januarij.

Van wege het openbaar ministerie bij het kantongeregt alhier, is eene voor de beurtschippers in het algemeen van veel belang zijnde vervolging geschied, tegen eenen schipper B...., beurtschipper van Leeuwarden op Oldeberkoop vice-versa, varende langs Heerenveen, als beschuldigd van eene mand met wijn, geadresseerd aan eenen kastelein te Oudeschoot, van Leeuwarden naar Heerenveen te hebben vervoerd en aldaar aan den wal te hebben gelost, hetgeen een regt zoude zijn, dat alleen de beurtschippers van Heerenveen op Leeuwarden vice-versa behoorde. Deze handeling is dan ook bij vonnis van den kantonregter alhier, dd. 29 September 1856, als eene policie-overtreding beschouwd en gestraft met eene geldboete van *f* 5 en de kosten; maar het belangrijkste is, dat bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, dd. 24 December 1856, op eene door den beschuldigde ingestelde cassatie en ingediende memorie, het evengemelde vonnis is bevestigd, met veroordeeling van den beschuldigde in alle de kosten. — Elk schipper zij op zijne hoede! *(Pr. Fr. Ct.)*

LEEUWARDEN, 19 Januarij.

De 62ste verjaardag van H. M. de Koningin-moeder is heden alhier op de gebruikelijke wijze herdacht.

— Wij vernemen, dat door den Raad dezer gemeente aan HH. Ged. Staten ter goedkeuring is opgezonden een door hem op den 8 Januarij ll. genomen besluit, houdende bepaling, dat, behalve de thans bestaande paardenmarkten in deze gemeente, voortaan nog eene Voorjaars-Paardenmarkt zal worden gehouden, des dingsdags vóór de groote Utrechtsche Paardenmarkt, en hopen, dat die bepaling, o. a. door de Kamer van Koophandel enz. in het belang van den handel wenschelijk geacht, worde uitgevoerd.

— Wij meenen nogmaals de aandacht der toonkunst-minnaren te moeten vestigen op het concert van de heeren Otto von Königslöw en M. Hageman op morgen (dingsdag) avond. Met vertrouwen mag men een kunstgenot te gemoet zien, gelijk het hier slechts schaarsch wordt aangetroffen, waarbij nog komt, dat het programma met zorg is zamengesteld.

— Wij vernemen, dat reeds vele geachte ingezetenen, inzonderheid uit den handelsstand, de ook in deze stad circulerende adressen aan den Koning ter bevordering van den aanleg van spoorwegen in de noordelijke provincien des rijks hebben geteekend en dat de gelegenheid daartoe verder nog is gegeven bij den kastelein Bikbergen, op de Koemarkt, bij wien een adres ter teekening is gelegd, aan het hoofd waarvan wij, tot ons genoegen, de namen der leden van de Kamer van Koophandel en Fabrijken aan treffen.

— Vrijdag jl. is aan het lokaal van het provinciaal bestuur aanbesteed het bouwen eener houten draaibrug, ter vervanging van de ophaalbrug no. 27 over het kanaal van Dokkum naar Stroobos. Aannemer is geworden A. J. Nicolai te Munnekezijlen voor *f* 1448.

— Woensdag jl. is te Bolsward aanbesteed: 1º. het bevloeren en begrinden van den bestaanden weg van het dorp Schraard tot in het dorp Longerhouw en de verbinding daarvan met den hoofdweg van Bolsward naar Harlingen, door den aanleg van eenen opweg, en de bevloering en begrinding van dien weg; 2º. het bevloeren en begrinden van den opweg naar het dorp Schettens. Aannemers zijn geworden: van het 1ste werk A. Baggerman te Stavoren voor *f* 11,995, van het 2de werk Johs. Pel te Franeker voor *f* 2750.

— In het afgeloopen jaar zijn te Harlingen uitgezeild 596, binnengekomen 501 schepen.

— Door Z. M. is benoemd tot ontvanger der registratie en domeinen te Kortgene de heer J. van Hettinga Tromp, thans surn. der registratie en domeinen.

— Met genoegen kunnen wij onzen lezers berigten, dat de Koninklijke familie aanzienlijk heeft bijgedragen tot daarstelling van een nationaal gedenkteeken voor wijlen den dichter Tollens, en wel Z. M. de Koning *f* 200, H. M. de Koningin, H. M. de Koningin-moeder, Z. K. H. Prins Frederik, ieder *f* 100 en H. K. H. Prinses Frederika *f* 50.

— Door den stedelijken Raad is te Zwolle met 11 van de 15 stemmen tot Stads doctor benoemd de heer S. P. Kros, in plaats van den heer G. A. Ramaer, welke voor die betrekking bedankt had.

— Men verneemt, dat de 20 Maleijers, die voor het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland zullen teregt staan, in het begin der maand Februarij te Rotterdam worden verwacht.

— Een gewoon uurwerk slaat of tikt in het uur 17,160 maal, of in het jaar (op 365 dagen en 6 uren gerekend) 150,424,560 maal. Het uurwerk is van hard metaal gemaakt, maar er bestaat iets, dat op verre na zoo hard niet is als metaal en toch 5000 maal in het uur, 120,000 maal per dag en 43,830,630 maal in het jaar slaat. Menigmaal, hoewel dan ook zeldzaam, houdt dit ding 100 jaren stand en dan heeft het meer dan 4300 millioen malen geslagen. Dit kleine, weeke ding, hetwelk zoo vele slagen uithoudt, draagt ieder in zich zelven rond, namelijk het hart.

Bij den boekh. T. Telenga, te Franeker, zijn wederom twee werkjes uitgegeven, waardoor de friesche litteratuur inderdaad is verrijkt geworden en waarop wij het noodig oordeelen, de aandacht van het friesch lezend publiek te vestigen.

Het eerste is iets nieuws en getiteld, *„de Silveren Rinkelbel: in wonderlike skiednis út de leste helte fen de achttiende ieu, fen W. Dijkstra.* Een historisch-romantisch verhaal" in het boerenfriesch! Wij durven gerust verzekeren, dat menige fransche roman verslonden wordt, die niet half zoo boeijend geschreven is, als deze friesche roman, om van de veel zedelijker strekking en inhoud niet eens te spreken. Ons is dit boekje uitmuntend bevallen. De verhaaltrant is levendig; de intrigue onderhoudend, zoodat de nieuwsgierigheid nog op de opéénna laatste pagina geprikkeld wordt, de zedelijke strekking onberispelijk; het is doorspekt met die aardige zetten waarvoor onze friesche taal zoo uitermate geschikt is; het historische gedeelte is getrouw en zonder gezochtheid aangebragt; kortom het vereenigt in zich, zooveel van datgene wat naar ons oordeel den *roman* uitmaakt, dat wij niet twijfelen of het zou, in het hollandsch geschreven zijnde, spoedig in alle leesbibliotheken en leesgezelschappen gevonden worden. Dat het echter, vertaald zijnde, veel van zijn eigenaardig schoon zou verliezen, behoef ik den beminnaren van het friesch niet te verzekeren; en dat dit eene lofspraak is op het werkje, zal wel niemand mij betwisten.

Dat het vele lezers vinde hopen wij van harte, opdat een ruim debiet tot belooning strekke voor schrijver en uitgever, die beide, de eerste met zijne pen, de laatste met zijne drukpers, reeds zooveel hebben gedaan tot verrijking der friesche taal- en letterkunde.

Het tweede werkje is de jaargang 1857 van den frieschen *Beye-koer. Twalfte jiergang* staat op den titel! en waar de ondervinding van twaalf jaren spreekt, daar mogen wij gerustelijk zwijgen. Heeft dit jaarboekje gedurende elf jaren aftrek en lezers gevonden, dan zijn wij in het twaalfde jaar zoo geheel ongerust niet op dit punt; dan zal 't dit jaar ook nog wel gaan. 't Eenige wat wij nog kunnen toevoegen aan deze *„stilzwijgende aanprijzing"* is, dat wij ons ook dezen *twaalfde keer* in den inhoud van dit jaarboekje *niet* bedrogen hebben gevonden en voor de *twaalfden keer* geen berouw hebben over de daaraan bestede schelling. *K.—a.*

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

*(De met een * geteekende berigten, gisteren bij ons ontvangen, hebben wij toen slechts aan eenige onzer lezers kunnen mededeelen.)*

BERN, 17 Januarij.

* Donderdag heeft de Nationale Raad (de Bondsvergadering bestaat uit twee kamers: de Nationale Raad en de Raad der Stenden), op het voorstel door zijne commissie met algemeene stemmen gedaan, (zie de *telegr. berigten* in ons vorig no.) de voorstellen van den Bondsraad met 91 tegen 4 stemmen aangenomen. Gisteren heeft de Raad der Stenden die voorstellen, na langdurige beraadslagingen, mede aangenomen en wel met 32 tegen 3 stemmen. Het proces aangaande de royalistische gevangenen is dientengevolge te niet gedaan; de beschuldigden zullen Zwitserland verlaten, tot dat eene definitive overeenkomst omtrent het neufchâtelsche vraagstuk tot stand zal zijn gekomen; die definitive overeenkomst zal ter goedkeuring aan de Bondsvergadering worden voorgelegd; de Bondsraad is met de uitvoering van dit besluit belast. Diensvolgens is de procureur-generaal ook reeds heden naar Neufchâtel vertrokken, ten einde de gevangenen in vrijheid te doen stellen en hen paspoorten uit te reiken.

Van den 19den.

De royalistische gevangenen zijn door zwitsersche troepen over de grenzen gebragt.

De Bondsraad heeft bevolen, dat de zwitsersche troepen onmiddelijk zouden worden afgedankt.

Generaal Dufour heeft den 17 dezer aan het leger de vreedzame oplossing van het geschil met Pruisen medegedeeld.

PARIJS, 18 Januarij.

* Het Hof van Assises der Seine heeft Verger, den moordenaar van den aartsbisschop Sibour, gisteren ter dood veroordeeld. De beschuldigde, wien de heer Nogent-Saint-Laurent ambtshalve als verdediger was toegevoegd, had de vrijheid bekomen zich-zelf te verdedigen. Hij heeft zich echter bij de debatten aan zoodanig hevige uitvallen overgegeven, dat hem het woord moest worden ontnomen.

'S GRAVENHAGE, 19 Januarij.

Z. M. de Koning heeft, definitief beschikkende op het daartoe door den heer Simons gedaan verzoek, hem als minister van binnenlandsche zaken ontslag verleend en in zijne plaats benoemd den heer van Rappard, tot dusverre ad interim belast met het bestuur van dat departement. Ter vervanging van den heer van Rappard, is tot minister voor de zaken der hervormde eeredienst enz. benoemd den heer Wiardi Beckman.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 19 Januarij.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	63⅝	RUSLAND	Obl. H. & Cº	Dito	1798/1816	5	pCt.	104¾
Dito	Dito	3	„	75⅝	Dito	„	Dito	1828/1829	5	„	103½
Dito	Dito	4	„	94⅛	Dito	„	Dito		4½	„	
Dito	Amort. Sijnd.	3½	„		Dito	„	Dito		4	„	84¾
Dito	Hand.-Maats.	4½	„		Dito	„	S. & Cº.		4	„	84½
SPANJE	Obligatien	1½	„	23 1/16	OOSTENRIJK	Metalliek			5	„	74½
Dito	Dito	3	„	40 5/16	Dito	Nationale			5	„	75½
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	37	Dito	bet. Amst.			5	„	84 11/16
PORTUGAL	Obligatien	3	„	44¾	Dito				2½	„	38½

Nieuwe 5 pCt. Russen bij S. & Co. 5de serie 94¾, 6de serie 96.

LONDEN, 19 Januarij. Consols 93¾.
PARIJS, 19 Januarij. Rente 3 pCt. 68.30.

LONDEN, 19 Januarij. Granen stil; Haver onveranderd. — Boter (friesche) 120/, (groninger) 94/. — Koffij en Suiker vaster, Thee onveranderd, Rijst stil.

AMSTERDAM, 19 Januarij. Poolsche Tarwe *f* 20 lager. Granen, Koolzaad en Raapolie onveranderd.

ROTTERDAM, 19 Januarij. Tarwe *f* 7½, Rogge *f* 9 en Garst *f* 4½ lager.

LEEUWARDEN, 16 Januarij. Boter *f* 50. Aanv. 428 ¼, 170 ½, 65 1/16 vat.
Aanvoer en prijzen aan de veemarkt. Rundvee met vluggen handel, Kalvers, Varkens en Schapen onveranderd. 266 vette Koeijen *f* 128 à *f* 290, 2 melke Koeijen *f* 114 à *f* 135, 8 Vaarsen *f* 85 à *f* 130, 102 Ossen *f* 95 à *f* 235, 5 Stieren *f* 110 à *f* 145, 8 vette Kalveren *f* 8 à *f* 24, 31 vette Varkens *f* 52 à *f* 120, 25 vette Schapen *f* 15 à *f* 28, 8 melke Schapen *f* 8 à *f* 17, 6 Lammeren *f* 5 à *f* 13.

De Ondergeteekenden, benoemd tot het opnemen van de Rekening en Verantwoording des beheers over de alhier gevestigde Spaarkas, wegens het dienstjaar 1856, geven bij dezen te kennen, dat de Boeken en Registers dier Instelling aangehouden zijn met voorbeeldige orde, netheid en naauwkeurigheid, en dat het Verslag van den Secretaris-Boekhouder hun aangetoond heeft een' werkelijken vooruitgang in dezelve; zijnde het getal deelnemers alsnu geweest 846, het bedrag aan inleggelden *f* 5975.05 en de som aan uitkeeringen in geld met 4½ premie en aan eetwaren en turf met 6 % premie *f* 6275.66½, alle welke cijfers tot in zekere mate voordeelig afsteken bij die des naast vorigen jaars. — Zij kunnen en mogen niet nalaten, om gemelde Instelling, die misschien bij velen nog niet op de regte waarde wordt geschat, en van welks inderdaad nuttige en heilzame strekking zij nu van nabij nog meer zijn overtuigd geraakt, dringend aan te bevelen in de voortdurende begunstiging hunner mede-ingezetenen, zoo door middel van geldelijke bijdragen als door het zich aanschaffen en weder uitreiken van ten allen tijde verkrijgbare **Bons**; — ten einde eensdeels daardoor bij de Bestuurders levendig blijven de lust en ijver, in het volbrengen hunner gansch belangelooze taak, die op gezette tijden vrij wat moeite en beslommering kost, en tevens nog gepaard gaat met huiselijke bezoeken en gepaste toespraken en opwekkingen; — en anderdeels daardoor zich te rasser kunnen uitbreiden de omvang en bloei van hunnen gemeenschappelijken, en met opzigt tot het stoffelijk en zedelijk belang der, ofschoon bij dagloon werkende, toch een' even achtenswaardigen als onontbeerlijken stand in de Maatschappij uitmakende volks-klasse, zóó allezins gewigtige werkkring.

Leeuwarden,
den 9 Januarij 1857.

N. IJPEIJ.
Mr. J. L. HUBER.
S. B. DE JONG.
G. DU CHATEAU.

MAATSCHAPPIJ

ter bevordering van Schilder- en Teekenkunst in Friesland.

Op **Zaturdag** den 24 Januarij 1857, des avonds ten 7 uur, bij den Heer VAN DER WIELEN, **Zesde Jaarlijksche Vergadering.**

Op **Dingsdag** den 27 Januarij 1857, des avonds ten 7 uur, **Kunstbeschouwing**, — Portefeuille-Teekeningen van den Kunstschilder Willem Gruijter Junior, van Amsterdam.

Iz. REIJNDERS, *Secretaris.*

AFSCHAFFINGS-VEREENIGING TE MAKKUM,

van Leden met Gasten, Vrijdag 23 Januarij 1857, 's avonds 7 uur, op de Societeitzaal. Spreker: den Heer A. PEEREBOOM van Bolsward.

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden van den 13 Januarij 1800 zeven en vijftig, behoorlijk geregistreerd, is het huwelijk bestaande tusschen GERRIT JOHANNES SWART, vroeger Koetsier te Beetgum, thans Vigilantehouder en Tapper wonende te Leeuwarden en JAPIKJE VAN DER HEIDE, zonder beroep, verblijf houdende aldaar, **op beider verzoek** door scheiding van Tafel en Bed verklaard ontbonden met alle de gevolgen daaraan bij de Wet verknocht.

Voor Extract conform,
Mr. Æ. M. DE SWART, *Proc.*

SNEEK, 13 Januarij 1857. Bevallen van eene DOCHTER P. M. EEKMA, geliefde Echtgenoot van Mr. B. S. STIENSTRA.

⁂ Heden beviel door Gods goedheid van een welgeschapen ZOON FETJE H. FLEDDERUS, geliefde Echtgenoote van
Bolsward, den 15 Januarij 1857. R. D. DE BOER.

⁂ Heden beviel van een' welgeschapen' ZOON G. ZOUTMAN, geliefde Echtgenoote van
Woudsend, 17 Januarij 1857. H. A. TROMP.

⁂ Bevallen van een' ZOON Vrouwe A. BAARTZ, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, den 18 Januarij 1857. W. HOEVENAAR.

⁂ Heden avond circa 8½ uren overleed plotselijk aan eene Beroerte, mijn geliefde Echtgenoot en mijner Kinderen zorgdragende Vader HIJLTJE KLASES KOOPMANS, Lid van den Gemeenteraad, Floreen-Ontvanger en Landbouwer, in den ouderdom van nagenoeg 46 jaren en 11 maanden. Bijna 27½ jaren mogt ik met hem door den echt vereenigd zijn. Diep betreuren wij zijn verlies; doch de hoop dat het sterven hem gewin moge zijn, lenige onze droefheid.

Terkaple, MAAIKE MURKS DE GROOT.
den 11 Januarij 1857. Wed. H. K. KOOPMANS.
Algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed alhier in den ouderdom van bijna 72 jaren, na eene hevige ongesteldheid van acht dagen, mijn Echtgenoot CAREL ONGERING, na voorzien te zijn van de Heilige Sacramenten der Stervenden.

Sloten, G. S. EKAS,
den 13 Januarij 1857. Wed. C. ONGERING,
Algemeene kennisgeving. mede uit naam mijner Kinderen en Behuwdkinderen.

⁂ Heden overleed tot mijne diepe droefheid mijne geliefde Echtgenoot MINNE AANS ANDRINGA, in den ouderdom van bijna 34 jaren en 10 maanden en na eene echtverbindtenis van 5 jaren en 3 maanden, nalatende drie Kinderen uit een vorig huwelijk.

Finkum, den 14 Januarij 1857. METTJE PIETERS SIPMA,
Eenige kennisgeving. Wed. M. A. ANDRINGA.

⁂ Heden ontsliep in de hope des beteren levens, na eene langdurige ziekte, mijne Echtgenoot SOPHIA WILLEMINA KNORR, in den ouderdom van 45 jaren.

Leeuwarden, H. NOORDERBROEK,
den 15 Januarij 1857. *Passementwerker.*

Op begeerte van de overledene, zullen de uiterlijke teekenen van rouw, alleen door haren Echtgenoot worden gedragen.

⁂ Den 16 Januarij 1857 is binnen Utrecht overleden na een langdurig smartelijk lijden, in den ouderdom van 62 jaren, Vrouwe N. B. BERGSMA, Wed. H. RAHUSEN, hartelijk geliefde Moeder van Mr. J. J. RAHUSEN.
Eenige kennisgeving.

⁂ Mijne onvergetelijke dierbare Echtgenoote JAAPKE NICOLAUS VAN KLEFFENS overleed heden morgen ten vijf ure, in den ouderdom van drie en vijftig jaren, waarvan wij negen en twintig door een genoegelijken echt mogten verbonden zijn.

Wanswerd, 19 Januarij 1857. K. L. WIJNIA.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 13 tot en met den 19 Januarij 1857 aangegeven: 13 Geboren. 21 Overleden. Gehuwd 4 paren.

De BURGEMEESTER VAN SCHIERMONNIK-OOG roept *voor het laatst* op, die geregtigd zijn tot reclame van vijf Vaten TEER, gemerkt: E. O. S., van eene Boot, met Harpuis bestreken en van drie stukken WRAKHOUT, ongemerkt. *De Burgemeester voornoemd,*

Schiermonnik-oog, den 12 Januarij 1857. H. A. ZEILINGA.

De BURGEMEESTER VAN SCHIERMONNIK-OOG roept *voor het eerst* op, die geregtigd zijn tot reclame van vijf stukken zwaar WANT, eene partij WRAKHOUT, drie GREENEN BALKEN, waarvan één gemerkt: B. S. K. M., no. 361, één: B. S. K. M., no. 1403, en één, van een niet te kennen merk voorzien. *De Burgemeester voornoemd,*

Schiermonnik-oog, den 12 Januarij 1857. H. A. ZEILINGA.

GECOMMITTEERDEN der **Witte-** en **Blaauwe Bruggen**, op het *Vliet* bij *Leeuwarden*, roepen bij deze op de Eigenaren der Vastigheden, tot het onderhoud van bovengezegde Bruggen verpligt, om te compareren op Maandag den 26 Januarij 1857, des namiddags ten vier ure, ten huize van R. J. BROUWER, Kastelein in het Schippershuis aldaar, ten einde van dezelven te ontvangen Rekening en Verantwoording hunner Administratie; te benoemen nieuwe Gecommitteerden en te besluiten op voorkomende voorstellen; zullende de afwezige Eigenaren gehouden worden in te stemmen of goed te keuren de besluiten door de tegenwoordige Eigenaren te nemen.

O. I. DIJKSTRA.
T. J. EELKEMA.
E. BONTJEMA.

FRIESCHE MAATSCHAPPIJ

tot onderlinge Verzekering van Schepen,
GEVESTIGD te *HEERENVEEN*.

De Deelgenooten en Agenten van voormelde Maatschappij worden ter algemeene Vergadering opgeroepen op Donderdag den 22 Januarij 1857, ten elf ure vóór den middag, in het Logement *het Posthuis* te Heerenveen.

Ieder, die als gelastigde compareert, zal, overeenkomstig art. 43 van het reglement, van eene schriftelijke lastgeving behooren voorzien te zijn.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA te Heeg zal, op Woensdag den 21 Januarij 1857, des namiddags om 2 ure, ten huize van E. A. de Vries, Kastelein te IJlst, publiek bij de finale toewijzing, tegen genot van verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene prompte HUIZINGE, geteekend wijk B letter H no. 223, met Voorwal, **Erve en Bleekveld** c. a., staande en gelegen op een der beste en aangenaamste standen te IJlst; bij Simke Jakobs Fielstra en anderen bewoond; 12 Mei 1857 te aanvaarden, en
2. Een stuk GREIDLAND, groot volgens Kadaster 67 roede, gelegen aan de Wijnsloot onder IJlst; bij Lolke Klazes Dijkstra in huur; Sint Petri 1857 te aanvaarden.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA te Heeg zal, op Donderdagen den 22 Januarij, provisioneel, en den 5 Februarij 1857, finaal, telkens des avonds 6 uur, ten huize van de Weduwe Meije Geerts van Netten, Kasteleinsche te Heeg, tegen genot van strijk- en verhooggeld, publiek presenteren te verkoopen:

Eene prompte HUIZINGE, voorzien van een Regenwatersbak, beste Zolder met beschoten Dak en daaraan verbonden **Hok**, benevens **Erf en Bleekveld** c. a., staande en gelegen nevens het Kerkhof te Heeg; bij Anne Kornelis Visser in huur; 12 Mei 1857 te aanvaarden.

En is bij gemelde Weduwe VAN NETTEN **uit de hand te koop**: Een **bijna nieuw mahoniehouten** best BILLARD met Queuën, Bak en Ballen enz.

VERKOOPING VAN STAMBOOMEN.

De Notaris W. A. EVERTSZ te Oldeboorn zal, op Donderdag den 22 Januarij 1857, des voormiddags ten 11 ure, op het Kerkhof te Oldeboorn, op 3 maanden crediet, verkoopen: De aldaar staande 12 ZWARE POPULIEREN STAMBOOMEN.

De op den 9 Januarij 1857 geveilde **BOEKENPLAATS** te *Hooger Smilde*, prov. *Drenthe*, benevens het daarachter gelegene DIEVERDER VELD, zijn bij perceelen ingezet als volgt: de eerste 19 perceelen te Hooger Smilde, waaronder kapitale **Boeren-Huis** en **Schuur**, ruim 10 bunders uitmuntend toegemaakte **Gronden** en ruim 32 bunders **Heidevelden**, op ƒ 9910.20.

De volgende 39 perceelen in het Dieverder Veld, groot te zamen ruim 300 bunders, waaronder **Arbeiders-Huis** met **Bouwland**, voorts **Boschgronden** en **Veengronden**, zijn ingezet op ƒ 4368.70.

De palmslag zal gehouden worden op Vrijdag den 23 Januarij 1857, des voordemiddags ten 10 ure, in de Nieuwe Veenhoop te Smilde.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen te Assen bij den Notaris H. H. VAN LIER.

HOUTVEILING TE *LEEUWARDEN.* — De Notaris P. BOLTJES te Grouw zal, op Vrijdag den 23 Januarij 1857, des morgens precies ten 11 uur, ten huize van F. Boermans, Logementhouder te Leeuwarden, indien het open water is, publiek tegen gereede betaling verkoopen: Eene mooije partij VUREN PLANKEN en GREENEN RIB van 51 tot 62 palmen lengte en gewone zwaarte, voorts GREENEN RAAMTLAT, ACHTERPLANKEN, SCHALEN, SCHROOTEN, NOORDSCHE SPARREN, enz.

Verkooping van Huizen te Workum.

De Notaris E. T. KUIPER zal, zoo veel het 1ste perceel betreft, ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, Cand.Not. te Makkum, op Vrijdag den 23 Januarij 1857, des namiddags om 3 uur, ten huize van Tuininga, onder het Stadshuis te Workum, finaal presenteren te verkoopen:

1. Eene hechte en sterke HUIZING, met ruime **Erve** en verdere annexen, voor vele bedrijven bij uitnemendheid geschikt, op een der beste standen, aan het Zuideinde te Workum, waarin laatstelijk met goed succes **Zeilmakerij** is uitgeoefend; thans door de Wed. Romkes en anderen bewoond; waarop geboden is ƒ 927.
2. Eene HUIZING met STALLING, SCHUUR, **Bleekveld** en **Tuin** c.a., ten Westen van de Wijmerts, niet verre van de Paardenbrug te Workum, thans als **Koemelkerij** dienende, en waarin vroeger met goed succes Touwpluisers-affaire is uitgeoefend; bij Jan Lieuwes IJpma in huur; geb. ƒ 527.

Beide perceelen 12 Mei 1857 vrij te aanvaarden.

Verhuring van Hooilanden.

De Notaris HAAGSMA te Sneek zal, Zaturdag 24 Januarij e. k., 's namiddags 2 uur, bij Riekele Bruinsma te Uitwellingerga, voor 3 à 4 jaren van af 12 Mei e. k., verhuren:

1. Een stuk BUITENLAND, de *Zeven*, op de modderige Geeuwswal, onder Uitwellingerga; laatst door S. A. Visser en T. Koopmans gebruikt.
2. Een stuk DITO DITO, de *Negen*, op de Jurjenslootswal in Doniawerstal; laatst gebruikt door Eeuwe G. v. d. Veen.
3. Een stuk DITO DITO, de *Vijftien*, op de Horsewal aldaar; **laatst gebruikt** S. A. Visser en T. Koopmans.
4. Een stuk DITO DITO, de *Tou*, in het Oudga aldaar; **laatst gebruikt** door Haije Bok.

VERKOOPING VAN DE WIJNBERG TE WORKUM.

De Notaris MANN zal, ten verzoeke van den Heer VERWER, Donderdag 29 Januarij 1857, des avonds 7 ure, in na te noemen Logement, veilen:

1. Een uitmuntend betimmerd en wel ingerigt LOGEMENT, *de Wijnberg*, staande op een voortreffelijken stand aan de Markt te Workum; door den eigenaar T. van der Pal bewoond.
2. Eene STALLING voor 30 Paarden, met ruimen Hooizolder, in de Bagijnestraat aldaar; bij denzelfden eigenaar in gebruik.

Beide perceelen Mei 1857 te aanvaarden.

VERKOOPING VAN DE PRINS TE MAKKUM.

DEZELFDE NOTARIS zal, ten verzoeke van den Heer VERWER, **Maandag** 2 Februarij 1857, des namiddags 2 ure, in na te melden Logement, veilen:

1. Het van ouds teer gerenommeerd LOGEMENT, met WAGENHUIS en STALLING, *de Prins*, staande bij de Zeesluis aan een der beste standen te Makkum; bij den Heer Westendorp als eigenaar in gebruik.
2. Eene hechte KNECHTSWONING, met PAARDESTALLING, **tegen** over het Logement de Prins aldaar.

Beide perceelen Mei 1857 te aanvaarden.

En alsdan nog provisioneel verkoopen: Een bij uitnemendheid **vruchtbaar** perceel GREIDLAND, aan de Schraarder Vaart en voormalige Poel onder *Exmorra*, groot 2-20-46 (6 pond.); bij Porten in huur.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

De **ZATHE** en **LANDEN** in het Workumerveld en Heidenschap onder Workum, bij Sijtze Jelgers Dijkstra in gebruik, groot 75-01-80 (204½ pond,) zal eerstdaags publiek worden verkocht.

OPENBARE VERKOOPING TE DOKKUM.

De Notaris A. A. LAND te Franeker zal, na bekomen regterlijke autorisatie, op Donderdag den 29 Januarij 1857, des avonds ten 7 uur, ten huize van B. S. Hiemstra bij Dokkum, naar plaatselijk gebruik, finaal verkoopen:

1. Eene ruime, zeer ter nering staande, zeer beklante, sterk gebouwde en net onderhoudene WOON- en WINKEL-HUIZING, aan den Diepswal, op een der beste standen te Dokkum, waarin sedert jaren met bijzonder veel debiet, handel in Manufacturen is gedreven, ten name van de Wed. Breugeman (Mejufvrouw T. Bakkers) later ten name van Obma en de Erven Breugeman, bestaande in: een grooten en net ingerigten Winkel of Voorhuis, Vóór- en Binnenkamer, uitmuntende Keuken, Gelderij, Kelder, **Plaats**, **Bleek**, Put en Regenwatersbak, Vóórbovenkamer en **ruime** Zolders, bijzonder aan te bevelen voor nering, **vrije Steeg** en **uitkomende** in de Oosterstraat, zeer geschikt om tot Heeren-Huizing te worden ingerigt; bij de eigenaren bewoond en gebruikt; waarop geboden is slechts ƒ 3551.
2. Een sterk, wèl gebouwd en onderhouden, goed ingerigt PAKHUIS en **ERF**, op den Steendam te Dokkum; in huur bij den Heer Heida; beide te aanvaarden op den 12 Mei 1857; geboden ƒ 451.

Deurwaarder J. DAMEN zal, op Woensdag den 28 Januarij e. k., 's middags 12 uur, in het Schippershuis te Harlingen bij L. Balkstra, publiek verkoopen: Een JAGTSCHIPSHOL met Roer, Zwaarden, Luiken en verder Betimmering, liggende bij de Vischmarktbrug aldaar; zijnde hetzelve intusschen **uit de hand te koop**. Te bevragen bij genoemden BALKSTRA.

De **EXECUTORIALE VERKOOP**, aangekondigd in de Leeuwarder Couranten van 26 December 1856 en 2 Januarij 1857, van de in **beslag** genomen KETELS, MACHINES, enz., enz., ten laste van Mej. Wed. **M. M.** Heuveldop, geboren Koelman, blijft bepaald op **Dingsdag** 27 Januarij **1857**, 's voormiddags 10 uur, ter teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank **te** Leeuwarden. — De bezigtiging dagas te voren van 9—12 en van 2—4 uur.

AANBESTEDING bij gesloten Biljetten van het AFBREKEN **van** het Oude en het maken en leveren van een NIEUW BINNEN-HUIS, **aan** de Plaats door Sjoerd de Witte te Schettens bewoond.

Waarvan het Bestek en de Voorwaarden ter lezing liggen: te Schettens **ten huize** van S. DE WITTE, en te Bolsward bij WILLEM BAKKER; — zullende **aan**wijzing op het terrein geschieden op 26 Januarij 1857, morgens 10 uur, **terwijl** de briefjes vóór 31 Januarij 1857 moeten worden bezorgd ten huize **van den Heer** J. BINKES te Bolsward.

Oproeping van Crediteuren.

De bekende- en onbekende Crediteuren in het faillissement van GERK JANS VAN DER WAL, Verwer te Leeuwarden, voor zoo verre zij op de eerste verificatie niet zijn verschenen, worden (de bevoorregte en pandhebbende daaronder begrepen) andermaal opgeroepen om op Donderdag 5 Februarij 1857, 's middags te 12½ ure, in persoon of bij gemagtigde te verschijnen in het **Paleis** van Justitie te Leeuwarden voor den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris in dat faillissement, ten einde alsnog hunne schuldvorderingen aldaar **te ge**failleerden te laten verifiëren.

De Curator in genoemd Faillissement,
S. VAN HAERSMA BUMA.

Overtuigd, dat de gemoedelijke schrijver van het artikel in het *Handelsblad* 22 December ll., geteekend Philalethes anonymus, het ons niet kwalijk nemen zal, wij zijne mededeeling zoo veel mogelijk onder het oog van het lezende publiek zoeken te brengen, schromen wij niet het nog eens als advertentie weder te ge

NOG IETS OVER BARRY DU BARRY'S REVALENTA ARABICA.

EEN WOORD AAN GENEESKUNDIGEN EN LEEKEN,

DOOR EEN MEDICINAE DOCTOR.

Ofschoon ik nog nimmer de pen opnam, om in een niet wetenschappelijk blad eene geneeskundige kwestie te behandelen, ofschoon ik hoogst afkeerig ben om het publiek te moeijen in geschillen tusschen geneeskundigen, welke dat publiek niet kan beoordeelen, vond ik nogthans aanleiding tot de volgende regelen in het geschrijf (polemiek mag ik het niet noemen) van *een practiserend Geneesheer* en J. H. S. uit R.... De eerste is, naar het schijnt, niet ongunstig gestemd jegens de Revalenta Arabica, de laatste daarentegen hevig tegen haar ingenomen. Reeds eerder zoude ik mijne meening hieromtrent aan het publiek kenbaar gemaakt hebben, maar ik wilde vooraf de verzekering erlangen, dat beide gemelde heeren over deze zaak de pen voor goed hadden nedergelegd.

Naar mijne overtuiging is de Revalenta Arabica geene zelfstandigheid, waartegen wij gehouden zijn het harnas aan te trekken. Immers elk gemoedelijk arts, die het der moeite waardig geacht heeft, om haar in hare werking van nabij gade te slaan, zal met de hand op het hart moeten bekennen: 1°. Dat het geen geneesmiddel is en ook als zoodanig niet eene positive uitwerking heeft; dat dus de verkoopers in hun volle regt zijn, wanneer zij het met den naam van voedsel bestempelen. 2°. Dat hij nimmer na of van haar gebruik eenig nadeelig gevolg gezien heeft, ja zelfs moet *ik* bekennen, dat ik een kind gekend heb, van zeer fatsoenlijke ouders, hetwelk, omdat de moeder het niet kon zoogen, van de geboorte af aan met de Revalenta was opgebragt, en er zich zeer wel bij bevonden had. Daaruit mogt ik immers op goede gronden besluiten, dat de Revalenta Arabica voor het allerminst niets schadelijks bevatte en handelde ik nu, in uwe oogen, kunstbroeders, zoo verkeerd, wanneer ik mij nimmer tegen het gebruik daarvan verzette, zoo vaak mijne lijders daarop gesteld schenen te zijn, overtuigd als ik was, dat men al leen het schadelijke, maar *dan* ook met nadruk, moet ontraden? Dikwijls ben ik daardoor dan in staat gesteld, de uitwerking van het langdurig gebruik van dit meel na te gaan en vele gevallen kwamen mij voor, waarin ik de gunstige wending der kwaal slechts aan de Revalenta kan toeschrijven. Nog onlangs bespeurde ik, hoe in eene maagaandoening, welke ik alle regt had, aan *induratio pylani* (maagmond verharding) toe te schrijven, de Revalenta en *uitsluitend* de Revalenta, benevens ongekookt eiwit en zoete melk verdragen werd en des lijders toestand dragelijk gemaakt heeft.

Maar ook vroegere bestrijders dezer zelfstandigheid heb ik in hunne gronden gevolgd, en wat zijn nu die gronden? 1°. Het is te duur! Maar immers kunnen wij bezwaarlijk beoordeelen, welke moeijelijkheden of onkosten aan hare bereiding of verkrijging verbonden zijn, daar het toch genoegzaam blijkt, dat de geneeskundigen niet weten wat het is of waar het van daan komt, en er bij gevolg slechts naar raden. Duur en goedkoop is immers slechts betrekkelijk; de vraag blijft of het goed dan óf het schadelijk is; de ervaring pleit voor het eerste en dan is het zeker niet te duur. *(a)* Nu eens heet het erwten-, of boonen- of linzenmeel, omdat het er den smaak van heeft; maar geef beiden afwisselend aan zuigelingen en het antwoord ligt voor ieder gereed. Dan eens, zoo als bij *een practiserend Geneesheer*, is het *Sorghum* of *Durrha;* eene tarwesoort, voorkomende aan de Kust van Guinea; ik bestrijd dit geenszins, maar vraag het bewijs; op dezelfde gronden kan ik het afleiden van *Canna Coccinea* of zeggen, dat het is het zoogenaamde *fécule de tous les mois*, en welligt met vrij wat meer grond. Zoo ik mij niet vergis, is er geen andere weg, om de verschillende meelsoorten van elkander te onderscheiden, dan de gedaante der zetmeelkorrels door een goed microscoop gezien; dat zulks door den steller van genoemd artikel geschied is, blijkt geenszins en nog is deze weg vrij onzeker, ten minste heeft hij mij niet tot mijn doel geleid. 2°. Trekken de geneesheeren tegen de Revalenta te velde, om hare snorkerijen in de dagbladen, *(b)* maar ambtgenooten! is er in dezen opzigte ook onder ons niet nog veel onkruid uit te roeijen, onder ons, die toch leeren, dat de geneeskunde niet tot een handel moet vernederd worden en moeten wij niet dagelijks met Horatius uitroepen: „*Iliacos intra muros peccatur et extra.*" (Er wordt zoowel binnen als buiten de muren van Ilium gezondigd.)

Het is dus noch de duurte van het artikel, noch de wijze van het aan te bieden, welke ons in ons oordeel moeten leiden, want wij zijn niet geroepen, om de beurzen te verdedigen en te beschermen. Het moet bewezen worden of de aangeboden koopwaar al dan niet schadelijk is voor de gezondheid en is hier het antwoord bevestigend, dan, maar ook dan alleen, moeten wij te wapen roepen; dan moeten wij de handen ineen slaan en met vereende krachten het monster bestrijden, hetwelk een kleinood aanrandt, dat wij geroepen zijn te verdedigen; en die dan het zwaard in de schede houdt, begaat eene misdaad jegens de maatschappij, verzaakt mijneedig zijne pligten, welke hij bij de aanvaarding plegtig bezworen heeft. Kunstbroeders! laat ons alleen datgene bestrijden wat bestreden moet worden, opdat de leek wete, dat het geen willekeur is of bedilzucht, welke ons noopt voor iets te waarschuwen en dat hij verzekerd kan zijn, dat hij *nimmer* straffeloos die waarschuwing in den wind kan slaan: — en dan eerst zal het niet moeijelijk zijn, om al wat schadelijk is door onzen banvloek te vernietigen, daar geen leek het onderwinden zal, zulk eene zelfstandigheid aan te raken. En daarom steekt uwe wapens op, tegen de onschuldige Revalenta, maar houdt ze benevens uwe krachten gereed tegen vijanden, welke zich onder de gedaante van Holloway-Pillen, enz., enz. vertoonen.

En gij lijders, die vruchteloos naar redding hebt uitgezien, gebruikt gerust uwe Revalenta, waarop gij vertrouwen hebt en zijt verzekerd dat in die gevallen, waarin zij al niet baten mogt, zij ten minste in het geringste niet zal schaden. Dit is de verzekering, welke u gegeven wordt door een arts, die het hartelijk goed meent met zijne lijdende natuurgenooten; door een arts, die belangloos, onpartijdig maar tevens onbevooroordeeld zijne overtuiging uitspreekt; maar nogtans schroomt zijnen naam kenbaar te maken en zich bloot te stellen aan de onverdiende verwijten zijner ambtgenooten en zich daarom voor alsnog teekent

PHILALETHES ANONYMUS.

(a) Een maaltijd van Revalenta kost slechts van 6 tot 10 ct., naar gelang men groote of kleine bussen neemt; men houde in het oog, dat het eene zeer geconcentreerde zelfstandigheid is, en een lepel vol een geheel bord soep geeft.

(b) Hiertegen moeten wij protesteren, wij gelooven nooit meer dan wat strikte waarheid is gezegd te hebben als wij beweren, dat de Revalenta een voortreffelijk middel is om gebrekkige spijsverteringsorganen te verbeteren, het bloed te zuiveren en daardoor meest alle ziekten te genezen, daar meest alle ziekten en kwalen uit slechte spijsvertering en bedorven sappen voortkomen.

Bij geslotene briefjes te huur,

VOOR DEN TIJD VAN DRIE JAREN,

ingaande St. Petri en 12 Mei 1857;

Eene uitmuntende **ZATHE** en **LANDEN**, met HUIZINGE, gep. no. 14, met SCHUUR, HIEMINGE c. a., staande en gelegen te Tjerkgaast, groot volgens kadastrale meting 19 bunder 25 roede Weid- en Hooilanden; thans bij de eigenaren de Weduwe en Erven IJke Johannes Swart in gebruik.

De Conditien liggen ter lezing bij bovengemelde Eigenaren te Tjerkgaast, alwaar de briefjes *franco* moeten zijn ingezonden vóór of uiterlijk op den 31 Januarij 1857.

Uit de hand te koop of te huur:

Eene rojale KOOPMANS-HUIZINGE, met **Erf, Bleek** en PAKHUIS enz. staande op een besten stand te Sneek, waarin sedert jaren en nog eene **Kruideniers-affaire** wordt uitgeoefend. Te bevragen bij den eigenaar en bewoner O. VERWER.

Op een der welvarendste plaatsen in Friesland wordt dadelijk of met Mei aanstaande ter overneming aangeboden, op aannemelijke voorwaarden: Eene winstgevende GENEES-, HEEL- en VERLOSKUNDIGE ZAAK, met of zonder **Apotheek.** Adres met franco brieven onder letters O. P. te Leeuwarden bij de Erven P. DE VRIES Pz., Adreskantoor bij 't Stadshuis.

LEES DIT. De Ondergeteekende voornemens zijnde om zich eerstkomende Mei als TIMMERMAN enz. te vestigen op de Oude Leije, neemt bij deze de vrijheid zich alszoodanig vriendelijk aan te bevelen bij hen die, of op de Leije of in deszelfs omtrek woonachtig zijn en verder bij allen die het mogten believen hem te begunstigen; hopende zich door eene spoedige en eerlijke bediening het hoogste vertrouwen waardig te maken, zich overtuigd houdende, dat zijne bekwaamheid in het werk ten volle is bekend geworden in de jaren die hij als Knecht bij J. Veenma heeft gewerkt en hopende ook nu wederom dezelfde hoogachting te zullen genieten.

St. Anna-Parochie, den 19 Januarij 1857.

JAN B. WESTRA, *Timmerman onder St. Anna-Parochie.*

HALLUM.

De Ondergeteekende eigenaar geworden van den Molen *Minister Thorbecke* genaamd, beveelt zich aan in het **Malen** en **Pellen** zoo wel voor Bakkers als Landbouwers enz.; belooft eene spoedige en accurate behandeling. En tevens vertrouwt hij zich wat het Gemaal betreft voor Bakkers, op zijn Meesterknecht H. Koning, die zoowel in Groningerland als in Friesland bekend staat voor een eerste Rog-, Weit- en Pelmolenaarsknecht.

Hallum, den 16 Januarij 1857. B. GELDER.

TABAK. De Ondergeteekende berigt bij deze, dat van af heden de **Blanke** en **Ordinaire** TABAK 2½ Cent per 5 Ons is **verhoogd.**

Sneek, 19 Januarij 1857. L. COCK.

CIBARIA SALUBERRIMA,

in plaats van REVALENTA ARABICA.

De CIBARIA is het beste voedsel voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan du Barry's Revalenta, en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. — Zij wordt afgeleverd in blikken Bussen, inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1.50; de prima voor 75 Cts., *f* 1.40, *f* 2.50, te Harlingen, bij den Heer H. de Windt; Leeuwarden, J. van IJssel; Sneek, A. Cuipers; verder in de bekende Dépôts en aan het Magazijn te 's Gravenhage bij den Fabriekant J. A. van Wijk.

In den **HOUTHANDEL** wenscht als LEERLING geplaatst te worden tegen den eersten Maart e. k., een JONGELING, oud 17 jaren, P. G., welke sedert een jaar in die betrekking werkzaam is. — Men vervoege zich hierover, onder franco brieven onder de letters A. D. H. aan A. VAN ZUIJLEN, te *Leeuwarden.*

Een WAGENMAKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan op den 12 Mei e. k. werk bekomen bij G. IJ. SMIDT te Oldeboorn.

Een SCHEEPTIMMERKNECHT kan dadelijk of met Maart e. k. vast werk bekomen bij J. B. VAN MANEN te Berlikum.

Een ongehuwde ZILVERSMIDSKNECHT, ten deele zijn werk verstaande, kan op 12 Mei e. k. vast werk bekomen. Te bevragen in persoon of franco brieven bij L. VAN MANEN te Sneek.

Een KOEK- en BANKETBAKKERSKNECHT, zijn werk volkomen verstaande, wordt den 12 Mei e. k. verlangd door P. GLASZ te Joure. *Brieven franco.*

Een KOEK-, BROOD- en KLEINBAKKERSKNECHT, Pr. G., zijn vak grondig verstaande, kan tegen goed loon dadelijk en iemand zijn werk gedeeltelijk verstaande, op Mei e. k. geplaatst worden bij G. RADERSMA, Mr. Bakker te Franeker. *Brieven franco.*

LET WEL. Diegene welke een LAM **vermist,** kan hetzelve tegen bewijs van eigendom en betaling van kosten, terug bekomen bij JAN FOKKES PLANTINGA, Boer onder Wommels.

Door G. T. N. SURINGAR, Boek- en Papierverkooper en Boekdrukker, op de Kelders te Leeuwarden, in den Rotterdamschen Erasmus, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

TOLLENS, Dichtstuk door Mr. A. BOGAERS.

Ten voordeele van het Tollens-Monument, *f* 0.50.

De eerste aflevering van eene zeer goedkoope

BIBLIOTHEEK VOOR HET HUISGEZIN.

Tijdschrift voor het Algemeen, bevattende lectuur tot gezellig onderhoud aan den huiselijken haard, zoowel als een goed woord op zijn' tijd aan jong en oud voor hoofd en hart.

Aan de Medewerkers, in vorige advertentien vermeld, hebben zich nog aangesloten de Heeren *E. Laurillard* te Zandpoort, *A. Sleeckx* te Antwerpen, Prof. *G. C. B. Suringar* en *W. F. R. Suringar* te Leijden, en *Winkler Prins* te Veendam; terwijl ook uit de nagelaten schriften van wijlen Ds. *J. D. Siegmund* Jr. het een en ander, met name zijne voorlezing over het gezegde „*Ik heb den tijd*" in deze BIBLIOTHEEK zullen worden opgenomen.

Maandelijks eene aflevering van 32 bladzijden of 64 kolommen, prijs per jaargang *f* 2.50, of franko per post *f* 3.

De eerste aflevering mag worden opengesneden.

DE VAN OUDS GERENOMMEERDE

FRIESCHE ALMANAK MET ROODE LETTERS,

berekend door ELTE MARTENS BEIMA, *voor het jaar* 1857.

DE PROVINCIALE ALMANAK VAN FRIESLAND,

VOOR HET JAAR 1857.

Behalve den gewonen Kalender, vindt men hierin het *Koninklijk Geslacht*, de *Staten-Generaal* benevens de *Hoofd-* en *Onderkiesdistricten* daarvoor, *Consuls* en *Agenten* van *Buitenlandsche Mogendheden etc. etc.*, alsmede

Het Gewestelijk Bestuur

zoowel wat betreft het *Inwendig Burgerlijk Beheer* als de *Militaire* en *Regterlijke* Magt en het *Beheer der Geldmiddelen*, als ook de *Kerkelijke Besturen*, *Middelen van Vervoer etc. etc.*

Onder de vele verbeteringen en vermeerderingen die dezen Almanak even als voorleden jaar, ook thans weder heeft ondergaan, behoort onder anderen de *Dienst van den Rijks Telegraaf*, eene tabel der *Landmaat*, aanwijzende de verhouding tusschen *Pondematen* en *Bunders* etc., terwijl even als het vorige jaar, een *Postlijst*, aanwijzende de uren van vertrek en aankomst der verschillende Posten te Leeuwarden, ook thans weder daaraan is toegevoegd.

Te Haarlem bij JOH. VISSER, Wijngaardstraat no. 38, wordt uitgegeven een nieuw Dagblad:

DE GRONDWET,

NIEUWE HAARLEMSCHE COURANT.

Deze Courant, die des *Maandags* en *Donderdags* het licht ziet, is opgerigt met het uitsluitend doel, om in den voor ieder bevattelijken, maar beschaafden Volkstoon, de belangen van het Vaderland te bespreken, en, heeft, zonder daarom polemiek uit te sluiten, hoofdzakelijk het oog op de vestiging van een grondslag tot eene *eigenlijke Volkspers*, waardoor elke burger van den Staat bekend wordt gemaakt met zijne pligten en regten, met al hetgeen noodig is om, door eendragtige zamenwerking, de overwinning aan de Constitutionnele beginselen en alzoo de welvaart van den Staat en zijner bewoners te verzekeren.

Er is geen Courant in het Land, die zóóveel te lezen geeft, in elke harer nos zóó velerlei onderwerpen bespreekt. Ieder vindt er iets in van zijne gading. Hare kolommen staan ook *gratis* open voor ieder, die *in het publiek belang* zijne gedachten wenscht openbaar te maken.

Advertentien worden, behalve het zegelregt, *voor slechts* VIJF CENTS *den regel geplaatst.* Abonnementsprijs per 3/m. voor Haarlem f 2.50, buiten Haarlem f 2.75.

☞ **Op franco aanvrage worden, gratis deze proefnommers toegezonden.**

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE WED. KOUMANS SMEDING.